

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) INFERJURI

MAGISTRAT DOTTOR BRIGITTE SULTANA
LL.D., LL.M (CARDIFF) ADV. TRIB. ECCL. MELIT.

Illum, il-Gimgha, 24 ta' Frar, 2023

Avviż numru: 13/2015 BS

Victor Aquilina

-vs-

Noel Debono

Il-Qorti;

A. Preliminari:

Rat 1-Avviż¹ fejn Victor Aquilina talab lil konvenut Noel Debono jghid il-ghaliex m'ghandux ikun ikkundannat: jhallas is-somma komplessiva ta' h̄dax-il elf, erba mija u erbgħa u sebgħin Ewro (€11,474) rappreżentanti s-somma ta' disat' elef, mija u erbgħa u sebgħin Ewro (€9,174) minnek dovuta lir-rikorrenti bhala commissions fuq bejgħ ta' diversi ogggetti ta' hardware lil terzi persuni, senjatament is-somma ta' erbgħa mija u h̄amsin Ewro (€450) dovuta bhala commission fuq bejgħ magħmul lil Insight Furniture Fittings, is-somma ta' elf u mitejn Ewro (€1,200) dovuta bhala commission fuq bejgħ magħmul lil JDS Furniture Ltd; is-somma totali ta' sebat elef, h̄ames mija u erbgħa u ghoxrin Ewro (€7,524) rappreżentati bejgħ magħmul lil diversi terzi persuni u s-somma ta' elfejn u tlett mitt

¹ Fol 1.

Ewro (€2,300) rappreżentanti bilanc rimanenti minn ammont akbar mogħddi lilek mir-rikorrenti għall-akkwist ta' diversi cappetti, liema cappetti kellhom jingħataw lir-rikorrenti, iżda li inti għadek ma għaddejt sal-ġurnata tal preżenti;

Bl-ispejjeż, inkluz dawk ta' l-ittri uffiċċjali tas-7 ta' Dicembru 2015 (Ittra Nru. 87/2015) u dik ppreżentata kontestwalment mal-preżenti, kif ukoll tal-Mandat ta' Sekwestru ppreżentat fis-7 ta' Dicembru 2015 (Nru. 185/2015) u bl-imghaxijiet legali sad-data ta' l-effettiv pagament kontra l-intimat li minn issa huwa ingunt in subizzjoni.

Rat li fl-udjenza tal-4 ta' Marzu, 2016 deher il-konvenut li kkontesta t-talba.²

Fliet l-atti.

Rat ir-rikors tal-attur³ tad-19 ta' Awwissu, 2016 b'annessa miegħu kopja fotostatika ta' ittra li tidher li hija ffirmata mill-konvenut u li hija datata s-16 ta' Lulju, 2016.⁴

Rat ir-risposta tal-konvenut⁵ tat-12 ta' Settembru, 2016 għar-rikors tal-attur tad-19 ta' Awwissu, 2016. F'din ir-risposta l-konvenut jikkonferma l-ittra datata s-16 ta' Lulju, 2016 bħala tiegħu u li din bagħtha lill-klijenti tiegħu.

Rat it-traskrizzjoni tax-xhieda tal-partijiet dwar ir-rikors attur tad-19 ta' Awwissu, 2016 u r-risposta konvenuta tat-12 ta' Settembru, 2016⁶ minn fejn jekk ħareġ punt relattiv u mportanti għal mertu proprju ta' din il-vertenza kien dak magħmul mill-konvenut li huwa intiż li jaħdem b'dik li jsejħilha "*word of mouth*".⁷

Rat li fl-udjenza tat-8 ta' Ġunju, 2018 l-attur iddikjara l-istadju tal-provi tiegħu magħluq.⁸

² Verbal a fol 6.

³ Rikors a fol 57 sa 58.

⁴ Ittra a fol 60.

⁵ Risposta a fol 62 sa 63.

⁶ Traskrizzjonijiet a fol 101 sa 111.

⁷ Ara r-risposta tax-xhud - il-konvenut - lejn l-aħhar ta' fol 106.

⁸ Verbal a fol 766.

Rat ir-rikors tal-konvenut tal-1 ta' Frar, 2019 fejn talab li jressaq eċċezzjoni tal-preskrizzjoni.⁹

Rat ir-risposta tal-attur tat-13 ta' Frar, 2019¹⁰ għar-rikors tal-konvenut tal-1 ta' Frar, 2019.

Rat id-digriet tagħha kif diversament presjeduta mogħti nhar it-22 ta' Frar, 2019 fejn laqgħet it-talba tal-konvenut sabiex iressaq eċċezzjoni tal-preskrizzjoni b'dan li awtorizzat lill-attur iressaq kull prova tiegħu fir-rigward.¹¹

Rat in-nota tal-konvenut tal-1 ta' Marzu, 2019 li biha ressaq eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ta' tmintax (18)-il xahar ai termini tal-Artikolu 2148(d) tal-Kodiċi Ċivili.¹²

Rat li fl-udjenza tas-17 ta' Jannar, 2020 wara li ngibdet l-attenzjoni tal-Qorti li għalkemm il-konvenut kien dahhal dikjarazzjoni li qiegħed jikkontesta t-talbiet atturi, kien naqas milli jagħmel nota ta' l-eċċezzjonijiet, il-Qorti kif diversament presjeduta ordnat lill-konvenut jipprezenta nota fejn jelenka l-kontestazzjoni tiegħu.¹³

Rat li fl-24 ta' Jannar, 2020 il-konvenut prezenta n-nota ordnata fl-udjenza tas-17 ta' Jannar, 2020.¹⁴

Rat in-nota pprezentata mill-attur fl-udjenza tal-15 ta' Jannar, 2021 b'anness magħha żewġ ittri referenzjali mingħajr data liema ittri jirrefrenzjaw il-karattru tajjeb ta' l-attur.¹⁵

Rat li stante l-prezentata tan-nota tal-konvenut tal-24 ta' Jannar, 2020, fl-udjenza tal-15 ta' Jannar, 2021, il-Qorti kif diversament presjeduta awtorizzat lill-attur iressaq il-provi li jqis meħtieġa.¹⁶

⁹ Rikors a fol 794.

¹⁰ Risposta a fol 798 sa 799.

¹¹ Digriet a fol 800.

¹² Nota a fol 841.

¹³ Verbal a fol 868 sa 869.

¹⁴ Nota a fol 870.

¹⁵ Nota a fol 876, ittra a fol 877, ittra ohra a fol 878.

¹⁶ Verbal a fol 907.

Rat li fil-25 ta' Ġunju, 2021 il-patroċinju ta' l-attur gie assunt mill-Avukat Dr. Thomas A. Bartolo.¹⁷

Rat li fl-udjenza tal-25 ta' Jannar, 2022 il-partijiet qablu li għandha tingħata sentenza waħda dwar il-mertu u l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni.¹⁸

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inkluż id-dokumenti eżebiti u verbali kif ukoll it-traskrizzjonijiet tax-xhieda kollha u affidavits.

Semgħat it-trattazzjonijiet tal-abbli difensuri tal-partijiet.

B. Provi:

Semgħat ix-xhieda bil-gurament u rat dik magħmulha bil-proċedura tal-affidavit, ta':

Victor Aquilina, l-attur, xhed permezz ta' affidavit.¹⁹ Iddikjara li huwa ltaqa mal-konvenut xi disgħa snin qabel meta waqt li kien impjegat bħala *salesperson* tkellem mal-konvenut dwar impjieg miegħu f'avvjament gdid tal-konvenut.

Jiddikjara li ftehm fuq paga nkluz benefiċċji u *commission* ta' 2% fuq il-bejgħ u l-għbir tal-flus bil-bejgħ kellu jkun ta' *hardware* fosthom oġġetti li jintużaw fil-manufatturazzjoni tal-għamara.

Iżid li beda jaħdem mal-konvenut f'Jannar ta' l-2010. Jgħid li għal bidu kollox kien miexi sew bil-problemi bdew f'Jannar ta' l-2011 u dan kienu dwar il-*commission* tas-sena ta' qabel.

Jiddikjara li minkejja li l-*commission* ta' l-2010 kella tkun imħallsa f'Jannar, 2011, il-konvenut hallsu biss parti minnha fis-16 ta' Mejju, 2011 b'dan li nfurmah ukoll li kien ser iħallsu bil-1.5%.

Iżid li fl-2012 inqalet l-istess problema fejn fi Frar, 2012 il-konvenut tah biss parti mil-*commission* fil-valur ta' € 400 b'imbagħad tah € 400 oħra xi hmistax wara. Iżid li fl-2011 huwa gabar € 79,494.64 b'dan li l-*commission*

¹⁷ Rikors fol 913 sa 914.

¹⁸ Verbal a fol 1006.

¹⁹ Fol 16 sa 18 b'dokumenti a fol 19 sa 48.

kellha allura tkun ta' € 1,192.42²⁰ mentri l-konvenut tah biss € 800 b'dan li baqa' bilanc.²¹ Jannetti records tiegħu dwar dan.

Jiddikjara li fl-2012 huwa ġabar € 101,021.42 b'dan li kien dovut *commission* ta' € 1,515.32²² li qatt ma' rċieva. Jannetti records tiegħu dwar dan.

Jiddikjara li fl-2013 huwa ġabar € 122,024.42 b'dan li kien dovut *commission* ta' € 1,830.37.²³ Jannetti records tiegħu dwar dan. Jgħid li ma' dan għandha tizdied *commission* fil-valur ta' € 1,200 relattiva għal bejgħ magħmul lis-socjeta' *JDS Furniture* fuq xogħol magħmul fil-lukanda *Seabank Hotel and Spa* fil-valur ta' € 80,000. Jgħid li għalhekk it-total f'*commission* dovut għall-2013 huwa ta' € 3,030.37.

Ikompli jispjega li għas-sena 2014 huwa dovut *commission* ta' € 3,519.33 b'dan qatt ma' thallas. Jannetti records tiegħu dwar dan. Għas-sena 2015 huwa dovut *commission* ta' € 1,708.81 b'dan li thallas € 1,000 minnha.

Jiddikjara li għalhekk mis-sena 2011 sas-sena 2015 huwa dovut *commission* fil-valur totali ta' € 9,093.79.²⁴

Iżid li lura f'Jannar, 2011 il-konvenut kien illimita' l-bejgħ għal *railings* biss peress li kien marbut b'*targets* minn soċjeta estera. Jgħid li huwa dehrlu li hekk ma' kienux ser ikunu kompetittivi. Iżid li għalhekk issuggerixxa li huwa jinvesti € 5,000 sabiex ibiegħu wkoll ċpiepet tal-bibien divizorji. Jgħid li qablu li jimporta ċ-ċpiepet il-konvenut a spejjeż tiegħu iżda jbiegħhom l-attur bil-profitt kollu għalih.

Jiddikjara li fit-28 ta' Frar, 2011 għamel *bank draft* ta' € 5,000 li l-konvenut sarraf fid-9 ta' Marzu, 2011. Jannetti record ta' dan.

Iżid li f'Awwissu, 2011 waslet konsenja ta' ċpiepet u huwa beda jbiegħhom. Jispjega li l-*cost price* ta' ċpiepet kien ta' € 0.20 kull ċappetta ta' 0.2mm, € 0.25 kull ċappetta ta' 0.25mm, u € 0.30 kull ċappetta ta' 0.3mm.

²⁰ Kalkolata bil-1.5% *commission*, mhux bit-2%.

²¹ Jiddikjara bilanc ta' ta' €391.96 mentri fil-fatt dan jinhadem għal €392.42.

²² Għal darb'ohra kalkolata bil-1.5% *commission*, mhux bit-2%.

²³ Għal darb'ohra kalkolata bil-1.5% *commission*, mhux bit-2%.

²⁴ Fil-fatt, il-*commission* skond il-kalkoli tal-attur s'hawnhekk tammonta għal €9,166.25.

Jiddikjara li minn Awwissu, 2011 sa' April, 2016 – data li fiha halef l-affidavit – huwa kien biegh 10,157-il çappetta b'cost price ta' € 2,511.95 b'dan li huwa għandu jiehu € 2,300 wara li jinqatghu VAT u spejjeż ohra.

Iżid li l-konvenut irrifjuat kemm li jhallsu kif ukoll li jagħtih iċ-ċpiepet. Jannetti records tiegħu dwar dan.

Jiddikjara li huwa kien regolarment jitlob il-hlas tal-commissions dovuta lilu b'dan li l-konvenut kien jgħidlu li qiegħed jahdimhom. Jgħid li kien isaqsi wkoll kemm gew importati ċpiepet b'dan li l-konvenut kien jgħidlu li ser jgħaddilu l-karti.

Jiddikjara li temm l-impjeg mall-konvenut f'Ġunju, 2015 fejn talbu l-commission dovuta b'da li l-konvenut talbu jiffirma karta li prepara hu b'dikjarazzjoni li huwa dovut biss € 1,700. Iżid li huwa rrifjuta li jagħmel dan bil-konvenut qallu mela tiehu xejn għax m'hemm xejn bil-miktub bejnietna. Iżid li qallu wkoll li i-ċpiepet jista' jinsihom għax għadda ż-żmien.

Iżid li hawnhekk proċeda b'rapport għand il-pulizija.²⁵ Jannetti kopja tar-rapport. Iżid ukoll li proċeda għudizzjarjament b'zewg ittri ufficjali, wadha – 166A numru 87/2015 tas-7 ta' Diċembru, 2015 – dwar il-commission u ohra – 814/2015 tal-31 ta' Diċembru, 2015 – dwar i-ċpiepet.

Jikkonkludi li l-pagamenti li tah il-konvenut tagħhomlu cash sabiex ma' jkun jidher xejn b'dak li kien jagħtih biċċa scrap paper sabiex jirrimagħha bhala riċevuta li kien iżomm il-konvenut.

Xehed ulterjorment²⁶ billi ezbiexxa rendikont u sensiela ta' fatturi ta' klienti tiegħu li ma' setgħux isibu d-dokumenti huma b'dan li huwa kellu xi kopji tal-istess u b'hekk setgħha jiġbed total ta' ordnijiet fil-valur ta' ċirka € 33,700.

Jispjega li dan kien kollu xogħol li huwa biegh lill-klijenti tiegħu għan-nom ta' *Mudelli*.

²⁵ Rapport 10/Z/5014/2015 a fol 46 sa 48 – mahluf minn PS 715 Lucian Gatt fl-udjenza tas-16 ta' Marzu, 2018, traskrizzjoni tax-xhieda ta' PS 715 a fol 712 sa 713 u kopja ohra tar-rapport a fol 714 sa 716.

²⁶ Fol 596 sa 597 b'dokumenti ossia rendikont a fol 598 sa 599 u fatturi – f'xi istanzi riċevuti – relattivi a fol 600 sa 705.

In kontro-eżami xehed²⁷ li mal-konvenut huwa kien jaħdem bħala *salesman*. Iżid li huwa kien sab il-klijenti b'dan li kien imur għandhom u jbiegħilhom prodotti tal-konvenut. Jgħid li ġieli anke għamel id-*deliveries* tal-ordinijiet huwa stess għax kien iżomm xi prodotti Malta filwaqt li dawn ġieli saru minn Ghawdex bil-*courier*.

B'referenza għad-dokumenti miktuba bl-id eżebiti ma' l-affidavit tiegħu, jgħid li fil-bidu kien jindika isem għaliex *Mudelli* ma' kellhomx kotba tal-irċevuti allura rid prova mhux ta' x' dahħal biss iżda wkoll ta' min ħallsu. Iżid li aktar tard beda jnizzel biss kemm biegh u konsegwentement kemm huwa dovut *commission* għaliex il-prova tal-ħlas bdiet toħroġ mill-irċevuti.

Mistoqsi dwar il-ftehim tal-*commission* bit-2%, jgħid li dan kien ftehim verbali mal-konvenut li beda bit-3%, niżel għal-2% u fl-aħħar waqa' għal-1.5%. Mistoqsi kif ma' oġġezzjonax għal dan it-tnaqqis jgħid li oġġezzjona u lill-konvenut semmielu l-ftehim ta' bejniethom iżda l-konvenut qallu li ma' jistax jagħmel mod ieħor għax mhux jagħmel profitt.

Jgħid li huwa u l-konvenut ma' kitbu xejn, anqas meta huwa ħareġ l-€ 5,000 għaċ-ċpiepet. Iżid li l-konvenut eventwalment qallu mhux ser intihomlok għax ġew preskritti. Jgħid li huwa jhossu ngannat. Iżid li l-konvenut offrilo € 1,700 u huwa qallu li jafu aktar minn hekk b'dan li l-konvenut qallu jew tiegħu dawn jew ma' tiegħu xejn.

Jikkonferma li qal fl-affidavit rigward ħlasijiet li saru versu l-*commission* u kif dawn saru. Jikkonferma li l-kumplament tal-*commission* ma waslet qatt.

Iżid li huwa kien ifakkar lill-konvenut b'dan kien jgħidlu li l-*commission* lesta iżda din qatt ma' tasal.

Jikkonferma dak li qal fl-affidavit li l-konvenut kien jitolbu jiffirma biċċa karta kull meta jtih ħlas parzjali.

²⁷ Fol 769 sa 792.

Jgħid li minkejja dan huwa baqa' jaħdem għall-konvenut għaliex ried jgħejjex lill-familtu. Izid li bis-sewwa jew dnewwa l-paga kienet tasal.

Mistoqsi jekk hemmx differenza bejn l-ammont mitlub minnu bil-kawża u dak li jirriżulta mid-dokumenti eżebiti mix-xhieda li ressaq huwa, jgħid li huwa fin-notamenti miktuba bl-id li annetta mal-affidavit tiegħu għandu l-ammonti kollha li għabar għall-konvenut sa l-inqas ċenteżmu. Izid li jekk hemm diskrepanza din tista' anke tkun riżultat tal-ittra li ntbagħtet mill-konvenut datata s-16 ta' Lulju, 2016. Izid li d-dokumenti eżebiti mix-xhieda juru l-logo u d-dettalji tas-soċjeta' tal-konvenut u ma' jistgħux allura ma' jkunux veritieri.

Jiċċara li l-*commission* hija dovuta u kalkolabbli biss fuq is-*sales* u mhux ukoll fuq il-flus li jiġbor.

Izid li huwa hađem u jistenna li jithallas ta' xogħolu mhux jgħaddi ż-żmien, b'kull sena jiġi mitqal lilu mill-konvenut li l-*commission* hadiemilhu izda ma' jithallas qatt.

Jispjega li huwa gie li kellu eluf ta' euro f'daru, miżmuma għall-konvenut, b'dan li hu u martu qass kien joħorgu mid-dar l-istess waqt li ma' jmorrx jinsterqu. Izid li dawn kien jgħaddihom lill-konvenut meta jinzel Malta b'dan li strah meta l-konvenut fetah hanut Malta għax kellu fejn jiddepożithom.

Rigward l-€ 30,000 bejgħ li sar lil *Insight Furniture* imsemmija fil-paragrafu ta' qabel ta' l-aħħar, fl-ewwel paġna tal-affidavit tiegħu, jgħid li għalkemm hawnhekk il-klijent kien tkellem direttament mal-konvenut, huwa xorta dovut *commission* fuq dak il-valur għaliex kien huwa l-intermedjarju li sab lil dan il-klijent. Izid li jekk illum xi klijenti li sab huwa għadhom jixtru mingħand il-konvenut dawk ibierikhomlu u m'għandux pretiżi fuqhom.

Jinsisti li huwa mall-konvenut kien impjegat.

John Sammut, xehed²⁸ li huwa mastrudaxxa u jaf lill-attur għax kien imur il-fabbrika tiegħu - *JDS Manufacturing* - ibieghlu prodotti relatati

²⁸ Fol 49 sa 55.

ma' xogħolu nkluż ċpiepet u *fittings*. Jgħid li l-attur ilu jafu xi hames snin u regolarment xtara mingħandu b'dan li meta gew għal kuntratt kbir laqqgħu ma' l-imghallem – il-konvenut. Jispjega li l-kuntratt kbir kien tas-*Seabank Hotel and Spa*. Iżid li l-ordni hawn kienet ta' xi € 80,000.

Jispjega li għalkemm l-ordnijiet kienu jsiru mal-attur, huma dejjem ħallsu lill-konvenut.

In kontinwazzjoni,²⁹ ipprezenta diversi dokumenti li juri xiri li huwa għamel mingħand *Mudelli – Smart Furniture Solutions* – is-socjeta' tal-konvenut. Id-dokumenti juru xiri tax-xhud għal perjodu bejn it-28 ta' Novembru, 2011 sas-26 ta' Settembru, 2014.

Brian Bonavia xehed permezz ta' affidavit.³⁰ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li xtara b'€ 5,700 prodotti. Jannetti diversi fatturi mahruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għal perjodu bejn is-17 ta' Ġunju, 2014 u l-24 ta' Novembru, 2015.

Joanne Camilleri xehdet permezz ta' affidavit.³¹ Tiddikjara li hija taf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghilha prodotti tal-konvenut. Iżid li hija kienet tordna u thallas lill-attur għalkemm taf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li tikkalkola li xtrat b'€ 10,800 prodotti. Tannetti rendikont ta' ordnijiet li għamlet għand *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għal perjodu bejn is-6 ta' April, 2010 u l-21 ta' Ottubru, 2015.

Iżid li mingħand l-attur gieli xtart ukoll ċpiepet tal-bibien b'dan li taf li dawn kienu ta' l-attur mhux tal-konvenut.

Vincent John Gouder xehed permezz ta' affidavit.³² Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-

²⁹ Fol 65 sa 66 b' dokumenti a fol 67 sa 100.

³⁰ Affidavit a fol 125 b' dokumenti a fol 126 sa 174.

³¹ Affidavit a fol 175 b' dokumenti a fol 176 sa 177.

³² Affidavit a fol 178 b' dokumenti a fol 179 sa 205.

konvenut. Iżid li jikkalkola li xtara b'€ 1,900 prodotti. Jannetti rendikont u diversi fatturi maħruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għall-perijodu bejn it-23 ta' Marzu, 2015 u t-13 ta' Diċembru, 2015.

Victor Xerri xehed³³ li huwa mastrudaxxa b'soċjeta' tiegħu jisimha *St. Anthony Woodworks*. Jgħid li mingħand *Mudelli* huwa ġieli xtara *fittings* u ċpiepet.

Jippreżenti rendikont ta' xiri li għamel mingħand *Mudelli – Smart Furniture Solutions* bil-fatturi relattivi għal perijodu bejn is-26 ta' Marzu, 2014 u l-15 ta' Novembru, 2015.³⁴

Iżid li rigward prodotti tal-konvenut haddiema tiegħu kienu jordnaw mingħand l-attur.

Jgħid li jikkalkula li xtara b'€ 10,700 prodotti mingħand il-konvenut.

In kontro-eżami³⁵ jgħid li l-haddiema tiegħu kienu jċemplu lill-attur jew lil *Mudelli* u li ma' jistax jiddistingwi kemm mill-valur li ddikjara nxtara direttament tramite l-attur.

Carmel Mintoff xehed³⁶ li huwa għandu hanut jismu *Insight Furniture Fittings* min fejn ibiegħ *fittings* tal-għamara. Jgħid li mingħand *Mudelli* huwa jixtri *fittings* tal-għamara. Jgħid li fiż-żmien kien imur l-attur u huwa kien jordna mingħandu.

Jippreżenta kopja ta' dokumenti ta' ordnijiet li għamel mingħand *Mudelli* kemm ilu jmur għandu l-attur ossia għall-perijodu bejn l-1 ta' Jannar, 2010 u l-31 ta' Awwissu, 2015.³⁷

Jgħid li f'dan iż-żmien huwa xtara b'€ 107,900 prodotti mingħand *Mudelli*.

³³ Fol 206 sa 209.

³⁴ Rendikont a fol 211, fatturi a fol 212 sa 259.

³⁵ Fol 209 sa 210.

³⁶ Fol 260 sa 263.

³⁷ F'*archlever file* separat immarkat 'Dok. CM1' u mpaginat CM1 sa CM545 – ref nota tad-Deputat Registratur a fol 266.

In kontro-ezami³⁸ jghid li kemm ilu li l-attur spicča milli jaħdem ma' *Mudelli* huwa ma' baqalux kuntatt miegħu.

Jikkonferma li d-dokumenti li pprezenta kollha juru ordnijiet li huwa għamel għand *Mudelli* tramite l-attur b'dan iżda li setgħa gie li kellu kuntatt mal-konvenut.

Xehed ulterjorment permezz ta' affidavit³⁹ fejn qal li wara ricerka ulterjuri sab fatturi addizzjonali ta' xogħol li huwa xtara mingħand *Mudelli* tramite l-attur għal valur ta' € 1,330. Jipprezenta rendikont ta' dawn il-fatturi addizzjonali li jkopru l-perijodu ta' bejn il-25 ta' Ġunju, 2014 u it-3 ta' Mejju, 2015.

Iżid jghid li huwa qatt ma' semgħa lill-attur imaqdar il-prodott tal-konvenut u dan la meta l-attur kien impjegat mall-konvenut u anqas wara.

Carmelo Borg xehed permezz ta' affidavit.⁴⁰ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibiegħlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li xtara b'€ 14,700 prodotti. Jannetti diversi fatturi mahruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għall-perijodu bejn it-12 ta' Settembru, 2011 u l-4 ta' Awwissu, 2014.

Joe Debono xehed permezz ta' affidavit.⁴¹ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibiegħlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li xtara b'€ 1,460 prodotti. Jannetti diversi fatturi mahruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għall-perijodu bejn l-14 ta' Jannar, 2013 u t-12 ta' Frar, 2015.

³⁸ Fol 263 sa 265.

³⁹ Affidavit a fol 594 b'dokument ossia rendikont a fol 595.

⁴⁰ Affidavit a fol 276 b'dokumenti a fol 277 sa 298.

⁴¹ Affidavit a fol 299 b'dokumenti a fol 300 sa 310 b'zewg fatturi addizzjonali bejn fol 310 u 311.

Geoffrey Mallia xehed permezz ta' affidavit.⁴² Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li xtara b'€ 3,870 prodotti. Jannetti diversi fatturi mahruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għall-perijodu bejn is-27 ta' Awwissu 2012 u l-4 ta' Diċembru, 2014.

Joe Ellul xehed permezz ta' affidavit.⁴³ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li xtara b'€ 1,470 prodotti. Jannetti diversi fatturi mahruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għall-perijodu bejn it-23 ta' Ġunju, 2010 u t-23 ta' Settembru, 2015.

John Farrugia xehed permezz ta' affidavit.⁴⁴ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li xtara b'€ 7,850 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn il-21 ta' Diċembru, 2011 u t-18 ta' Novembru, 2015.

Stephen Azzopardi xehed permezz ta' affidavit.⁴⁵ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li xtara b'€ 4,600 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn l-1 ta' Awwissu, 2014 u l-1 ta' Awwissu, 2015.

Joseph Aquilina xehed permezz ta' affidavit.⁴⁶ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,550 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-30 ta' Awwissu, 2011 u l-5 ta' Lulju, 2016.

⁴² Affidavit a fol 311 b' dokumenti a fol 312 sa 348.

⁴³ Affidavit a fol 349 b' dokumenti a fol 350 sa 377.

⁴⁴ Affidavit a fol 378 b' dokument ossia rendikont a fol 379.

⁴⁵ Affidavit a fol 380 b' dokument ossia rendikont a fol 381.

⁴⁶ Affidavit a fol 382 b' dokument ossia rendikont a fol 384 – a fol 383 huwa rendikont mhux aggornat.

Roderick Garcia xehed permezz ta' affidavit.⁴⁷ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 3,100 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn il-15 ta' Mejju, 2014 u t-22 ta' Diċembru, 2015.

Godfrey Cini xehed permezz ta' affidavit.⁴⁸ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 21,640 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn l-24 ta' Settembru, 2010 u t-3 ta' Awwissu, 2017.

Laurence Galea xehed permezz ta' affidavit.⁴⁹ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 44,291 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-2 ta' Ġunju, 2010 u t-3 ta' Ġunju, 2015.

Bartholomew Fenech xehed permezz ta' affidavit.⁵⁰ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 1,690 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn il-11 ta' Diċembru, 2014 u d-19 ta' Awwissu, 2015.

Godwin Fenech xehed permezz ta' affidavit.⁵¹ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-

⁴⁷ Affidavit a fol 385 b' dokument ossia rendikont a fol 386 sa 387.

⁴⁸ Affidavit a fol 388 b' dokument ossia rendikont a fol 389 sa 391.

⁴⁹ Affidavit a fol 392 b' dokument ossia rendikont a fol 393.

⁵⁰ Affidavit a fol 394 b' dokument ossia rendikont a fol 395.

⁵¹ Affidavit a fol 396 b' dokument ossia rendikont a fol 397.

konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 4,570 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-18 ta' Settembru, 2013 u l-11 ta' Ġunju, 2014.

John Muscat xehed permezz ta' affidavit.⁵² Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 1,560 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn id-19 ta' Lulju, 2012 u t-23 ta' April, 2015.

Mario Xuereb xehed permezz ta' affidavit.⁵³ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 6,980 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn id-9 ta' Ġunju, 2010 u l-24 ta' Jannar, 2012.

Paul Borg xehed permezz ta' affidavit.⁵⁴ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 8,650 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn l-4 ta' Marzu, 2013 u l-4 ta' Novembru, 2014.

Anthony Sammut xehed permezz ta' affidavit.⁵⁵ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 3,800 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-3 ta' Settembru, 2012 u id-29 ta' April, 2015.

⁵² Affidavit a fol 398 b'dokument ossia rendikont a fol 399.

⁵³ Affidavit a fol 400 b'dokument ossia rendikont a fol 401.

⁵⁴ Affidavit a fol 402 b'dokument ossia rendikont a fol 403.

⁵⁵ Affidavit a fol 404 b'dokument ossia rendikont a fol 405.

Raymond Falzon xehed permezz ta' affidavit.⁵⁶ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 4,620 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn l-4 ta' Diċembru, 2013 u d-9 ta' Diċembru, 2015.

Eric Vella xehed permezz ta' affidavit.⁵⁷ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,330 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-12 ta' Mejju, 2012 u t-3 ta' Diċembru, 2015.

Alexander Micallef xehed permezz ta' affidavit.⁵⁸ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,200 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn id-9 ta' Frar, 2012 u l-10 ta' Ottubru, 2015.

Joseph Attard xehed permezz ta' affidavit.⁵⁹ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 7,650 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-13 ta' Marzu, 2012 u l-11 ta' Ġunju, 2016.

Raphael Falzon xehed permezz ta' affidavit.⁶⁰ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 91,200 prodotti. Jannetti

⁵⁶ Affidavit a fol 406 b' dokument ossia rendikont a fol 407.

⁵⁷ Affidavit a fol 408 b' dokument ossia rendikont a fol 409.

⁵⁸ Affidavit a fol 410 b' dokument ossia rendikont a fol 411.

⁵⁹ Affidavit a fol 412 b' dokument ossia rendikont a fol 413.

⁶⁰ Affidavit a fol 414 b' dokument ossia rendikont a fol 415 sa 420.

rendikont għall-perijodu bejn it-12 ta' Diċembru, 2011 u l-31 ta' Diċembru, 2015.

Jos Mallia xehed permezz ta' affidavit.⁶¹ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,940 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-8 ta' Marzu, 2010 u s-16 ta' Settembru, 2015.

Daniel Vella xehed permezz ta' affidavit.⁶² Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 5,270 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-23 ta' April, 2010 u t-22 ta' Ottubru, 2012 b'fatturi relattivi.

Iżid li mingħand l-attur ġieli xtara wkoll ċpiepet tal-bibien b'dan li jaf li dawn kienu ta' l-attur mhux tal-konvenut.

Carmel Bugeja xehed permezz ta' affidavit.⁶³ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,800 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-18 ta' Lulju, 2011 u t-22 ta' Ottubru, 2015.

Charmaine Chircop xehdet⁶⁴ li hija tirraprezenta lil *Construct Furniture* u taħdem fid-dipartiment tal-*purchasing*. Tipprezenta sensiela ta' fatturi maħruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għall-perijodu mill-15 ta' April, 2014 sas-16 ta' Novembru, 2015. Tispjega li huma bdew jaħdmu ma' *Mudelli* mill-2014.

⁶¹ Affidavit a fol 421 b'dokument ossia rendikont a fol 422.

⁶² Affidavit a fol 423 b'dokumenti ossia rendikont a fol 424 u fatturi a fol 425 sa 426.

⁶³ Affidavit a fol 427 b'dokumenti ossia rendikont a fol 428.

⁶⁴ Fol 437 sa 439 b'dokumenti a fol 440 sa 494.

Jason Ciantar xehed⁶⁵ li huwa mastrudaxxa. Jippreżenta sensiela ta' ċekkijiet maħruġa lill-konvenut fil-perijodu bejn Lulju, 2010 u t-8 ta' Mejju, 2017. Jispjega li dawn iċ-ċekkijiet huma ħlasijiet ta' prodotti mixtrija minghand il-konvenut tramite l-attur. Jgħid li huwa l-ħlas dejjem għaddieh lill-attur. Jispjega li l-attur kien imur għandu, jara x'għandu bżonn, u ssir l-ordni.

In kontro-eżami⁶⁶ jiċċara li huwa lill-attur jafu jinnegozja għan-nom tal-konvenut.

Christopher Montefort xehed permezz ta' affidavit.⁶⁷ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibiegħlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 3,090 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn il-5 ta' Diċembru, 2013 u t-22 ta' Diċembru, 2015.

Joe Abdilla xehed permezz ta' affidavit.⁶⁸ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibiegħlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,130 prodotti. Jannetti sensiela ta' riċevuti u fatturi maħruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għall-perijodu bejn l-14 ta' Ġunju, 2013 u it-22 ta' Settembru, 2015.

Jesmond Mizzi xehed permezz ta' affidavit.⁶⁹ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibiegħlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 1,680 prodotti. Jannetti rendikont b'sensiela ta' riċevuti u fatturi maħruġa minn *Mudelli – Smart*

⁶⁵ Fol 495 sa 497 b'dokumenti ossia kopji ta' ċekkijiet a fol 498 sa 537.

⁶⁶ Fol 497.

⁶⁷ Affidavit a fol 538 b'dokument ossia rendikont a fol 539 u għal darb'ohra – l-istess rendikont – a fol 540.

⁶⁸ Affidavit a fol 542 b'dokument a fol 543 sa 554.

⁶⁹ Affidavit a fol 555 b'dokument ossia rendikont a fol 556 u dokumenti addizzjonali a fol 557 sa 574.

Furniture Solutions għall-perijodu bejn l-10 ta' Novembru, 2011 u l-11 ta' Ġunju, 2015.

John Bartolo xehed permezz ta' affidavit.⁷⁰ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 6,120 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn l-14 ta' Jannar, 2012 u t-12 ta' Novembru, 2015.

Maurizio Gauci xehed permezz ta' affidavit.⁷¹ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,840 prodotti. Jannetti sensiela ta' riċevuti u fatturi maħruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions* għal perijodu bejn is-26 ta' Jannar, 2013 u t-13 ta' Ottubru, 2015.

Donald Caruana xehed permezz ta' affidavit.⁷² Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,960 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn it-2 ta' Ottubru, 2010 u l-25 ta' Settembru, 2015.

John Grima xehed permezz ta' affidavit.⁷³ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Iżid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Iżid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 2,850 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn il-21 ta' Ġunju, 2012 u it-13 ta' Marzu, 2015.

Iżid li mingħand l-attur ġieli xtara wkoll ċpiepet tal-bibien b'dan li jaf li dawn kienu ta' l-attur mhux tal-konvenut.

⁷⁰ Affidavit a fol 575 b'dokument ossia rendikont a fol 576.

⁷¹ Affidavit a fol 577 b'dokument a fol 578 sa 584.

⁷² Affidavit a fol 585 b'dokument ossia rendikont a fol 586.

⁷³ Affidavit a fol 587 b'dokument ossia rendikont a fol 588 sa 543.

Ruth Grech, in rappreżentanza tal-bank *APS Bank p.l.c.* xehdet⁷⁴ li ċ-ċekk li ntalbet tixhed fuqu kien għal € 5,000 u ġie depożitat fit-8 ta' Marzu f'kont kurrenti ntestat lil Noel u Shirley Debono eżerċjenti l-kummerċ bħala *Mudelli – Smart Furniture Solutions*.

Alvin Scicluna, in rappreżentanza tal-bank *Bank of Valletta p.l.c.* xehed⁷⁵ li ċ-ċekk li ntalab jixhed dwaru nħareġ mill-*Bank of Valletta p.l.c.* u ġie pproċessat mill-*APS Bank p.l.c.* Jgħid li ċ-ċekk ddebita l-kont ta' l-attur. Jiċċara li dan kien *bankdraft*. Jippreżenta kopja tal-*bankdraft*.

Mark Borg xehed permezz ta' affidavit.⁷⁶ Iddikjara li huwa jaf lill-attur għax kien ta' sikwit imur ibieghlu prodotti tal-konvenut. Izid li huwa kien jordna u jhallas lill-attur għalkemm jaf li l-prodott kien tal-konvenut. Izid li jikkalkola li huwa kien xtara b'€ 14,500 prodotti. Jannetti rendikont għall-perijodu bejn l-10 ta' Mejju, 2013 u l-15 ta' Diċembru, 2016.

Izid li mingħand l-attur ġieli xtara wkoll ċpiepet tal-bibien b'dan li jaf li dawn kienu ta' l-attur mhux tal-konvenut.

Peter Paul sive Pierre Buttigieg xehed⁷⁷ li huwa mastrudaxxa u lill-attur jafu għax kien ibieghlu xi prodotti nkluz ċpiepet. Izid li jaf li l-attur kien jaħdem mall-konvenut. Jgħid li huwa riċevuti tal-konvenut għandu u allura jikkonkludi li l-attur kien ibiegh xogħol tal-konvenut. Jippreżenta għad ta' riċevuti ta' l-2012 u għad ta' fatturi għal perijodu mis-17 ta' Settembru, 2013 sal-21 ta' Ottubru, 2015, ilkoll maħruġa minn *Mudelli – Smart Furniture Solutions*.

⁷⁴ Fol 717 sa 719 b'dokument ossia *statement of account* tal-kont bankarju ntestat lill Noel u Shirley Debono eżerċjenti l-kummerċ bħala *Mudelli – Smart Furniture Solutions* a fol 720 li juri d-dettalji li tat fix-xhieda tagħha.

⁷⁵ Fol 721 sa 723 b'dokument ossia kopja tal-*bankdraft* a fol 724.

⁷⁶ Affidavit a fol 736 b'dokument ossia rendikont a fol 737 sa 738.

⁷⁷ Fol 739 sa 742 b'dokumenti ossia ricevuti originali a fol 743 sa 745 u fatturi a fol 746 sa 765.

Dr. Shaun Apap Meli, in rappreżentanza tad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali, xehed⁷⁸ li l-attur applika għas-*sick leave* bejn is-snin 2011 u 2015. Jippreżenta dokument li juri ċ-ċertifikati kollha ppreżentati mill-attur.⁷⁹

Mistoqsi kif ha tant *sick leave* waqt li kien jaħdem jgħid li wiehed li jkun fuq *sick leave* ma' jistax imur għax-xogħol.

Iżid li huma ma' jistgħux jgħidu kif kien registrat bħala *employment status* l-attur għaliex dik hija nformazzjoni li tinżamm mill-*JobsPlus*. Jgħid li huma qieghdin biss sabiex jawtorizzaw hlas ta' benefiċċju kontra ċertifikat ta' mard.

In kontro-eżami⁸⁰ jispjega d-dokument eżebit minnu. Iżid li r-raġuni tal-mard tirriżulta miċ-ċertifikat ta' mard inniffsu mhux minn dan id-dokument. Jobbliga ruħu li jerga jattendi b'kopja taċ-ċertifikati nfishom.

Noel Debono, il-konvenut, xehed permezz ta' affidavit.⁸¹ Jiddikjara li rigward iċ-ċpiepet huwa u l-attur ftehmli li kull wiehed minnhom johroġ € 5,000 u jgibu ammont ta' ċpiepet għal dak il-valur. Iżid li huwa kellu jbiegħ sehmli Ghawdex u l-attur kellu jbiegħ sehmli Malta, b'dan li kull wiehed minnhom iżomm il-profitt tiegħu. Jgħid li ċ-ċpiepet waslu, huwa ha nofshom Ghawdex u l-attur zamm nofshom Malta f'maħżen tiegħu. Iżid li minn dakinhar qatt ma' reġgħa sema' biċ-ċpiepet għajr għal meta l-attur beda l-proċeduri legali. Iżid li l-flus li qed jitlob l-attur għal dawn iċ-ċpiepet assolutament mhumiex dovuti.

Rigward *commissions* mitluba mill-attur mill-2011 il quddiem jgħid li anqas dawn m'huma dovuti. Iżid li għalkemm dawn intalbu mill-attur huwa qatt ma' aċċetta li kienu dovuti b'dan li lill-attur kien iħallsu b'rata fis-siegħa u ma' kien hemm ebda ftehim rigward *commissions*.

Iżid li meta l-attur infurmah li ser iħalli l-impjieg dan – l-attur – pretenda rigal tal-klijenti li kien għablu. Iżid li huwa ma' aċċettax għaliex kien xogħol l-attur li jsib il-klijenti u jbiegħilhom prodotti tiegħu.

⁷⁸ Fol 801 sa 803.

⁷⁹ Dokument a fol 808 sa 840.

⁸⁰ Fol 804 sa 807.

⁸¹ Affidavit a fol 853.

Jgħid li l-attur beda jmur il-maħżen tiegħu – tal-konvenut – f’Malta fejn kien isib lill-missier martu – il-kunjatu tal-konvenut – u jitolbu l-flus. Jgħid li l-kunjatu nfirmah li l-attur talbu € 2,000 bhala rigal b’dan li eventwalment awmenta t-talba għal € 7,500. Izid li huwa qatt ma’ aċċetta li jagħmel dan il-hlas.

In kontro-eżami xehed⁸² li l-attur kien jaħdem miegħu b’dan li qabel l-attur beda jaħdem miegħu huwa kien jafu bhala *salesperson* ma’ terzi. Izid li ma’ l-attur għamel kuntratt ta’ impjeg bħalma jagħmel ma’ kull impjegat ieħor. Jgħid li kopja tal-kuntratt m’għandux. Jgħid li bil-kuntratt huwa ftihem ma’ l-attur li dan kellu jithallas paga fissa.

Jgħid li qabel impjega lill-attur huwa Malta ftit kellu xogħol mentri issa għandu preżenza kbira tant li fetah hanut Malta. Izid li dan ma’ jfissirx li gara kawża ta’ l-attur.

Izid li Malta ma’ kellu ebda *salesperson* ieħor qabel l-attur.

Jgħid li huwa ma’ l-attur kellu biss ftehim rigward paga, xejn aktar, anqas *commissions*. Jerga jgħid li l-ftehim kien ta’ paga fissa ta’ xi elf euro fix-xahar b’dak kien l-unika ammont pagabbli.

Jispjega li lill-attur kien ihallsu wkoll tal-*fuel* u *wear and tear* tal-karozza tiegħu – ta’ l-attur stess – li kien juża sabiex idur lill-klijenti. Mistoqsi allura jiċċara li lill-attur mhux paga biss kien jagħtih jgħid li l-valuri l-oħrajn huma spejjeż. Jispjega li l-ispejjeż kien ihallsu tagħhom jew meta jarah jew bl-attur inaqqashom hu stess minn pagamenti li jkun għabar għalih – għall-konvenut.

Jgħid li lill-attur ġieli anke tah pagament fuq ir-riħ għax ikun għamel xi *sale* tajjeb. Isemmi li ġieli tah € 50 u ġieli anke € 100. Jgħid li din kienet tkun bi *buona volonta’* tiegħu mhux għax kien obligat jagħmel hekk.

Mistoqsi jispjega l-valuri ta’ € 400 li jissemmew darbtjen fl-affidavit tal-attur u ta’ € 1,000 li tisemma darba x’inhuma, jgħid li dawk jistgħu ikunu parti spejjeż b’dan li l-pagi anqas kien jagħmilhom huwa.

⁸² Fol 879 sa 906.

Jiċhad kategorikament li huwa kellu ftehim li lill-attur iħallsu paga, spejjeż u 2% *commission*. Jgħid li apparti paga, *fuel* u *wear and tear* jekk taħ xi haġa oħra kien bi *buona volonta'*.

Iżid li għalkemm mhuwiex ċar fuq kollox fejn tidhol paga, ċar fuq il-fatt li *commission* ma' kienitx dovuta għaliex din qatt ma' thallset u qatt ma' kien hemm tgergir fir-rigward. Iżid ukoll li fil-fatt anqas għandu mpjegati jithallsu *commission*, u dan la Malta u lanqas Għawdex.

Mistoqsi kemm dam impjegat miegħu l-attur jgħid li dam xi 5 snin iżda ma' jiftakarx eżatt.

Iżid li meta l-attur talab li jitttermina l-impjieg huwa ħajru jibqa għaliex kien hemm xi bejgħ li kien għadu ma' gabarx il-ħlas għalih u faċli tbiegħ iżda mhux tithallas. Jgħid li huwa mal-klijenti li kien ibegħilhom l-attur kellu kuntatt.

Jgħid li meta l-attur gie biex jitlaq mill-impjieg kien induna x'inhu ġej għaliex l-attur kien diġa tkellem mall-kunjatu tiegħu. Iżid li għalhekk kien offrieli xi ħlas bi *buona volonta'*, sabiex jevita problemi. Iżid li l-attur ma' aċċettax il-ħlas ulterjuri li offrieli b'dan beda jitlob aktar. Jgħid li ma' jiftakarx x'kien il-ħlas li offrieli iżda għandu amment li kienet xi € 1,500. Iżid li jaf li din ma' thallsitx lill-attur għax ma' aċċettahix.

Jgħid li l-attur kien mar il-ħanut jgħeddu li jekk li qed jippretendi ma' jehodhomx mingħandu jehodhom minn fuq bintu. Mistoqsi - aktar tard - jekk għamilx rapport mal-pulizija fuq hekk jgħid li mhux lilu qalu dan il-kliem iżda lill-kunjatu tiegħu.

Rigward l-ittra li bghat lill-klijenti tiegħu fis-16 ta' Lulju, 2016 jgħid li din bagħta għaliex fil-fehma tiegħu persuna m'għadix taħdem miegħu m'għandiex dritt tkun taf affarh. Iżid li wara dan, ċerti klijenti talbu l-fatturi lilu stess u huwa tagħhomlhom.

Rigward iċ-ċpiepet jikkonferma l-verżjoni li ta fl-affidavit. Jiċhad li huwa kien talab lill-attur jisilfu € 5,000.

Jobbliġa ruħu li jipprova jsib il-kuntratt ta' impjieg ta' l-attur kif ukoll il-fatturi taċ-ċpiepet.

Mistoqsi jelabora fuq dak li qal fl-affidavit tiegħu dwar il-karattur tal-attur – li kien problematiku – jgħid li huwa baqa' *on good terms* ma diversi eks impjegati tiegħu iżda ċertament mhux ma' l-attur.

Jispijega li l-klijenti li kien jara l-attur kienu jhallsu lill-attur b'dan imbagħad jgħaddi l-hlas lilu.

In kontinwazzjoni tal-kontro-eżami⁸³ jgħid li l-kuntratt ta' impjeg tal-attur ma' nstabx u jista' jagħti l-każ li gie distrutt b'xi ilma li daħal fil-proprjeta' fejn kien jinsab. Jinsisti li kuntratt miktub kien hemm.

Jgħid li l-attur kien generalment jieħu l-paga huwa stess mill-flus miżmuma minnu f'isem il-konvenut liema flus kien ikun għabar mill-bejgħ. Jgħid li ġieli gara wkoll li l-attur ingħata l-paga b'ċekk.

Mistoqsi dwar pagamenti oħrajn li saru lill-attur jgħid li fuq hekk huwa ma' jafx eżatt għaliex il-pagamenti kienet tieħu hsiebhom l-eks mara tiegħu.

Mistoqsi għal darb'ohra dwar iż-żewġ pagamenti ta' € 400-il wiehed u pagament ta' € 1,000 li saru lill-attur skond l-affidavit tal-attur, ma jinnegax li dawn saru. Mistqosi għaliex saru jgħid li probabbli kienu jinkludu fihom xi spejjeż bħal ta' *fuel*. Jgħid li l-attur darba anke bidel it-*tires* tal-karozza. Iżid li kien hemm xi *service* tal-karozza wkoll.

Mistoqsi direttament jekk dan setgħax ukoll kien hlas talli jgħib il-klijenti, jgħid li ma' jistax ikun għax huwa kien impjegat bil-paga speċifikatament sabiex igħib il-klijenti.

Jerġa jgħid li ġieli gie xahar tajjeb u lill-attur tah xi haġa fuq ir-riħ. Isemmi € 50 b'dan li jispijega li din ma' kienitx *commission*.

Rigward l-obbligazzjoni tiegħu li jgħib dokumenti relattivi għax-xiri u l-importazzjoni taċ-ċpiepet jgħid li dan ilu 12-il sena issa bl-emails m'għadhomx għandu. Jinsisti li hawn kienu xtraw ammont ta' ċpiepet nofs bin-nofs bl-attur hallas ta' sehemu b'ċekk. Jgħid li l-fattura taċ-ċpiepet semmai tkopri prezzhom biss, mhux ukoll l-ispejjeż ta' import,

⁸³ Udjenza tas-26 ta' April, 2022, traskrizzjoni mhux paginata.

dazju, u spejjeż relatati. Jgħid li meta walsu Malta iċ-ċpiepet inqassmu bl-attur kellu ċavetta tal-maħzen u meta jbiegħ minnhom huwa jmur hemm, jieħu minnhom, jiġbor il-ħlas u jzomm il-ħlas għalih. Iżid li huwa kien jagħmel l-istess b' seħmu miżmum Għawdex. Iżid li jekk kien baqa' xi ċpiepet Malta dawk kienu tal-attur iżda huwa ma' jafx kien baqa'. Jgħid li minn meta telaq miegħu sa meta saret il-kawża l-attur qatt ma' qallu li kien baqalu xi ċpiepet.

Victor Ellul, il-kunjatu tal-konvenut, xehed permezz ta' affidavit.⁸⁴ Jiddikjara li huwa proprjetarju ta' mħażen f' Malta liema mħażen bdew jintużaw mill-konvenut fl-2010.

Jiddikjara li fl-2011 il-konvenut impjega lill-attur bl-attur kellu ċ-ċwieviet tal-imħażen li minnhom kien jidhol u johroġ meta jrid. Iżid li huwa kien sikwiet ikun hemm inkluz' sabiex jagħti daqqa t'id fl-imħażen.

Jiddikjara li lejn l-2015 l-attur kien sabu fl-imħażen u nfirmah li ser itemm l-impjieg tiegħu minn mal-konvenut. Jgħid li qallu wkoll li peress li lill-konvenut għablu ħafna klijenti huwa kien dovut kumpens bħala rigal. Iżid li hawn l-attur talab € 2,000 b' dan li huwa ċempel lill-konvenut u nfirmah b' li ntqal.

Iżid li l-konvenut dan ma' aċċettahx u nsista li l-attur kien tħallas ta' xogħolu bil-paga. Jgħid li hawnhekk huwa nforma lill-attur b' li qallu l-konvenut b' dan li l-attur issaħħan u qal li ser ipattiehilu.

Iżid li huwa nforma b' dan lill-konvenut li qallu jipprova jsib soluzzjoni. Jgħid li għalhekk huwa ċempel lill-attur u qallu sabiex jiltaqgħu b' dan li meta l-attur reġgħa mar l-imħażen l-ewwel ma' qallu kien li issa jrid € 7,500 mhux € 2,000. Iżid li huwa qallu li żgħur mhux ser jaslu għal dak il-valur għaliex il-konvenut anqas € 2,000 ma xtaq jagħtih. Jgħid li hawnhekk l-attur telaq il-barra.

Jikkonkludi li l-attur qatt ma' semma li huwa dovut xi pagi b' lura jew xi flus rigward ċpiepet iżda kien qed jippretendi biss ħlas b' rigal għall-klijenti li għab lill-konvenut.

⁸⁴ Fol 854.

In kontro-eżami xehed⁸⁵ li l-imhażen Malta kien jislihom lill-konvenut li dak iż-żmien kien miżżewweġ lil bintu. Jiċċara li huwa qatt ma' kien impjegat mall-konvenut. Iżid li l-attur u l-konvenut it-tnejn kellhom iċ-ċwieviet għall-imhażen. Jgħid li l-attur kien impjegat mall-konvenut bħala *salesman*, sabiex isiblu klijenti Malta. Jgħid li huwa kellu relazzjoni tajba mal-attur, anke ċerta hbiberija.

Jgħid li huwa ma jafx kif kien il-ftehim ta' impjieg tal-attur mall-konvenut. Iżid li jaf biss li l-attur kien impjegat mall-konvenut, b'dan qaluhulu ż-żewġ partijiet.

Jgħid li l-konvenut kien qallu jafx b'xi hadd ried xogħol u meta huwa staqsa x'kien qieghed joffri, l-konvenut qallu paga minima u *commission*. Iżid li meta gie mpjegat l-attur huwa raha stramba li l-attur aċċetta l-paga minima b'hawn staqsa lill-konvenut kif baqgħu. Iżid li l-konvenut qallu li l-attur ma' aċċettax il-paga minima u allura tah aktar paga iżda mingħajr *commission*. Jgħid li l-konvenut żid jgħid li dan jifhmu għaliex tal-eta' tal-attur, bil-paga minima tbaġhti l-pensjoni. Jerga jgħid li huwa ma' jafx li kien hemm *commission*.

Iżid li ma jafx il-konvenut b'kemm kien għolla l-paga mħallsa lill-attur.

Jgħid li l-attur qatt ma' semmielu *commission*. Jgħid li dabra semmielu iżda li ried aktar tal-*fuel*. Jgħid li din kien semmieha lill-konvenut iżda mbaġhad ma' jafx x'gara fuqha.

Jinsisti li huwa qatt ma' ra ftehim miktub ta' impjieg bejn il-partijiet.

Jgħid li eventwalment, meta gie terminat l-impjieg, l-attur ċempillu u kien irrabjat. Iżid li hawn qallu li l-konvenut kellu jagħtih xi € 2,000. Iżid li ma' fehmx ta' xiex iżda qallu li ser ikellem lill-konvenut. Jgħid li hawn kellem lill-konvenut li qallu li lill-attur ma' waqfux iżda waqaf huwa minn jeddu. Iżid li l-konvenut qallu li ma jafx x'inhuma dawn l-€ 2,000 li semma l-attur. Iżid li l-konvenut qallu li l-attur kien thallas ta' kollox. Jgħid li hawn il-konvenut qallu ma' jkellmu xejn lill-attur iżda huwa kkonvinciħ jaqtagħha qasir għax għal € 2,000 ma' kienx haqq jidhlu Qorti. Iżid li lill-konvenut qallu li kien anke lest jagħti € 2,000 lill-attur hu sabiex jehlishom mill-inkwiet.

⁸⁵ Fol 970 sa 1005.

Jgħid li hawn il-konvenut qallu jagħmel huwa, u biex ikellem lill-attur. Izid li meta qal lill-attur sabiex jitkellmu dan mar lura u f' daqqa waħda s-somma ma' baqgħatx ta' € 2,000 iżda źdiedet. Izid li hawn lill-attur qallu li l-€ 2,000 kien ser jagħtihomlu huwa minn butu bl-attur qallu li mhux mingħandu riedhom.

Jerga jgħid li l-konvenut insista miegħu li lill-attur ma' kellu jtih xejn. Izid li kien wara li kkalma li l-konvenut qallu jagħmel huwa jekk irid jagħti € 2,000 lill-attur iżda baqa' jhoss li l-€ 2,000 kienu ser jingħataw ta' xejn. Izid li wasal ikkalma fuq hekk biss sabiex jiffrankaw il-litigazzjoni bil-Qorti iżda ħass li l-€ 2,000 kien ser itihomlu għal xejn. Izid li l-konvenut qallu wkoll li lill-attur anke meta kien ma' jiflhax huwa kien ha ħsiebu.

Jgħid li meta offra l-€ 2,000 lill-attur dan beda jitlob aktar. Izid li hawnhekk qal lill-attur li dawn kien ser itihomlu minn butu għaliex il-konvenut qass l-€ 2,000 ma' riedx itih. Izid li lill-attur spjegalu dan u qallu aħseb u ara kemm ser itik aktar mill-€ 2,000 li kien qed joffri li jhallas hu.

Jgħid li huwa prova jagixxi ta' medjatur sabiex jiffranka l-inkwiet tal-Qorti liż-żewġ partijiet.

Jgħid li qabel dan kollu, l-attur qatt ma' lmenta miegħu dwar paga għajr għal dik id-darba li semmielu l-ispiza tal-*fuel*.

Izid li waqt il-laqgħa li kellu ma' l-attur dan - l-attur - beda jsemmi li ried ħlas talli lill-konvenut sablu l-klijentela. Jgħid li *commission* qatt ma' ssemmiet. Izid li anqas ċpiepet qatt ma' ssemmew waqt din il-laqgħa. Jgħid iżda li huwa kien jaf li xi darba l-partijiet kienu għabu xi ċpiepet minn barra, nofs bin-nofs. Jgħid li dan kien ilu u li sa fejn jaf huwa, iċ-ċpiepet kienu nbiegħu kollha. Jispjega li ċpiepet kienu nżammu kemm Għawdex kif ukoll Malta. Jinsisti li sa fejn jaf huwa iċ-ċpiepet kienu taż-żewġ partijiet nofs bin-nofs.

Jispjega li minn wara s-separazzjoni tal-konvenut minn ma' bintu huwa u l-konvenut anqas għadhom jitkellmu.

Jgħid li meta l-attur temm l-impjeg minn mal-konvenut huwa biddel is-serraturi tal-imħażen. Mistoqsi direttament jirrispondi li l-attur qatt ma'

mar sabu u talbu jiġbor xi haġa mill-imħażen. Jispjega wkoll li s-serraturi bidilhom fuq deċiżjoni tiegħu mhux għax talbu jagħmel hekk il-konvenut.

Marcell Tabone in rappreżentanza ta' *JobsPlus* xehed⁸⁶ li mill-1 ta' Jannar, 2010 sal-31 ta' Diċembru, 2011 l-impjeg tal-attur kien ma' ċertu Noel Debono mentri mill-1 ta' Jannar, 2012 sal-31 ta' Lulju, 2015 l-impjeg ta' l-attur kien ma' *Mudelli – Smart Furniture Solutions*. Jipprezenta dokument li juri l-*employment history* ta' l-attur.⁸⁷

Reuben Silvio, eks-impjegat tal-konvenut, xehed⁸⁸ li huwa kien jaħdem mall-konvenut mill-2014 sal-2017. Izid li bħala paga huwa kien jithallas ammont fiss fix-xahar. Izid li ma' kien jirċievi ebda *commission*.

In kontro-eżami⁸⁹ jgħid li huwa kien jaħdem bħala *salesman* fil-ħanut imbagħad beda jdur fuq barra b'dan li jmur għand mastrudaxxi u jbiegħilhom ix-xogħol.

Samuel Muscat, impjegat mall-konvenut, xehed⁹⁰ li ilu jaħdem mall-konvenut xi 5 snin. Izid li huwa għandu paga fix-xahar mingħajr ma' jiħallas *commissions*. Jgħid li mall-attur ftit iltaqa' għaliex huwa jaħdem Għawdex mentri l-attur kien jaħdem Malta.

In kontro-eżami⁹¹ jgħid li huwa jaħdem fl-uffiċċju b'dan li jordna x-xogħol minn barra u jirċievi l-pagamenti.

⁸⁶ Fol 855 sa 856.

⁸⁷ Dokument a fol 857 sa 859.

⁸⁸ Fol 860 sa 861.

⁸⁹ Fol 861 sa 862.

⁹⁰ Fol 863 sa 864.

⁹¹ Fol 864 sa 865.

C. Ikkunsidrat:

Preliminari:

B'din il-kawza l-attur qieghed jitlob kundanna għal hłas ta' diversi ammonti li jgħid li jikkonsistu f'valuri dovuta lilu mill-konvenut bħala *commission* fuq xogħol li għamel lill-konvenut u rigward *stock* ta' ċpiepet li nextraw minnu u mill-konvenut flimkien bl-għan li jinbiegħu b'kull parti iżżomm il-profitt tagħha.

Il-konvenut laqgħa billi kkontesta t-talba fl-intier tagħha u wkoll billi qajjem l-eċċezzjoni preliminari tal-preskrizzjoni ta' tmintax (18)-il xahar ai termini tal-Artikolu 2148(d) tal-Kodiċi Ċivili.

Ikkunsidrat Ulterjorment:

Il-preskrizzjoni:

Illi qabel xejn, din il-Qorti trid tindaga jekk tapplikax il-preskrizzjoni ta' tmintax (18)-il xahar a tenur ta' l-Artikolu 2148(d) tal-Kap. 16 invokat mill-konvenut u dan stante li, peress li din hija eċċezzjoni ta' preskrizzjoni estinsiva, jekk tiġi affermata l-applikazzjoni ta' dan it-terminu tiġi estinta t-talba attriċi, anke jekk in parte.

Is-subinċiż (d) ta' l-Artikolu 2148 jipprovdi kif isegwi:

2148. *L-azzjonijiet hawn taħt imsemmija jaqgħu bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' tmintax-il xahar:*

[...]

(d) l-azzjonijiet ta' persuni, għall-hłas tas-salarju tagħhom;

Qabel xejn, irid jingħad li kif inhu ben risaput, il-preskrizzjoni għandha tingħata interpretazzjoni restrittiva u għalhekk jekk ikun jeżisti xi dubju dwar l-applikabilita' taż-żmien preskrittiv, tali dubju għandu jmur kontra min ikun eċċepixxa l-preskrizzjoni.

Fid-deċizzjoni mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-12 ta' Ottubru, 2004 fl-ismijiet *Alf Mizzi & Sons (Marketing) Limited vs Dismar Company Limited* ġie ritenut:

Illi għar-rigward tal-preskrizzjoni msemmija mill-kumpannija mharrka, jingħad li din hija wahda minn dawġ imsejhin "preskrizzjonijiet qosra". Għalhekk, kif inhu mghallem f'dan il-qasam, preskrizzjoni bhal din hija eccezzjoni għar-regola generali tal-preskrizzjoni ta' tletin sena għall-azzjoni civili. Għalhekk, preskrizzjoni bhal din għandha tingħata tifsira dejqa.

Similarment, fid-deċizzjoni mogħtija mill-Qorti ta' l-Appell nhar it-8 ta' Mejju, 2001 fl-ismijiet *Noel Ellul nomine et vs Francis Vella nomine*:

L-eccezzjoni tal-preskrizzjoni, għalkemm rikonoxxuta bhala meħtieġa biex tassigura illi l-azzjoni tigi ezercitata entro terminu stabbilit biex id-drittijiet u l-obbligi tal-kontendenti jigu debitament accertati, kienet minnha nnifisha odjuza u kellha allura tigi applikata restrittivament.

Magħdud dan, fid-deċizzjoni mogħtija mill-Qorti tal-Appell nhar it-13 ta' Ġunju, 1994 fl-ismijiet *Paul Aquilina vs Victor Satariano nomine* ġie spjegat li hłas għal *leave* ma jaqax taħt il-kategorija ta' salarju in kwantu l-Qorti kkonkludiet li m'hemmx ekwivalenza bejn salarju u d-dritt għal *leave*.

F'dan il-każ, l-azzjoni attriċi ma hijiex marbuta ma' talba għall-hłas ta' salarju iżda għall-hłas ta' *commissions* u hłas addizzjonali relattiv għall-investment fi prodott – ċpiepet – li sar bi ftehim lill'hemm mill-impjeg tal-attur mal-konvenut u allura s-salarju tiegħu.

Tenut kont tad-dottrina u l-ġurisprudenza vigenti, u billi wkoll it-tifsira li l-liġi tagħti għal kelma "paga" – liema kelma fil-ħajja ta' kuljum tintuża b'mod indiskriminat minn dik "salarju" - ma tgħoddx f'dik il-kelma *bonus jew allowance relatati mal-esekuzzjoni tax-xogħol jew mal-produzzjoni* u l-anqas hłasijiet b'kummissjoni,⁹² din il-Qorti tqis li l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni taħt l-Artikolu 2148(d) ma tgħoddx għall-każ tallum b'dan li tista għalhekk tgħaddi sabiex tindaga it-talbiet fil-mertu.

⁹² Ref. Art. 2(1) u 36(12) tal-Kap. 452.

Il-mertu:

L-attur jallega li huwa dovut diversi hlasijiet bhala *commissions* fuq xoghol li biegh lill-konvenut tul l-impjeg tieghu mall-konvenut. Jallega wkoll li huwa dovut valur rappreżentanti bilanč minn somma akbar li nvesta flimkien mall-konvenut f'akkwist ta' diversi ċpiepet.

Sabiex jipprova dan, huwa jressaq diversi dokumenti b'rendikonti miżmuma minnu⁹³ kif ukoll diversi xhieda li konsistentement ikkonfermaw li huma kienu jixtru l-prodotti tal-konvenut tramite l-attur. Uhud mill hafna xhieda mressqa mill-attur anke jixhdu li kienu jixtru ċpiepet minghand l-attur b'dan li jzidu li huma kienu konxji li tali ċpiepet kienu tal-attur u mhux tal-konvenut bhal kumplament tal-prodotti mixtrija minnhom tramite l-attur.

L-attur ma' jressaqx izda prova tal-ftehim li huwa jghid li kellu mal-konvenut la dwar il-modalita' tal-hlas lilu ghax-xoghol tieghu mall-attur u anqas dwar in-negozju tač-čpiepet.

Minn nahha tieghu, l-konvenut jaqbel li lill-attur huwa kien impjegah u kellu jhallsu paga kif ukoll tal-ispejjeż li jagħmel bil-vettura personali tieghu utilizzata minnu waqt ix-xoghol magħmul għall-konvenut. Jinnega izda li qatt kien hemm qbil dwar hlas ta' *commission*. Anzi, jghid li l-attur qatt ma' ried *commission* u dan kif jigi spjegat aktar tard. Jinnega wkoll li l-attur huwa dovut xi bilanč rigward in-negozju tač-čpiepet.

Hawnhekk din il-Qorti għandha allura quddiemha kwistjoni ta' divergenza fix-xhieda għal liema raguni, din il-Qorti ser tirreferi għal ġurisprudenza.

Il-ġurisprudenza nostrana hija ampja u konsistenti f'dan ir-rigward. Kif jinsab ritenut fid-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell mogħtija nhar is-27 ta' Mejju, 2005 fl-ismijiet *Angelo Sant et vs Paul Sant et*,⁹⁴ meta si tratta ta' żewġ verżjonijiet kontrastanti, il-każ neċessarjament jirriduči ruħu f'wiehed ta' kredibilita' u verosimiljanza tal-verżjonijiet mogħtija.

⁹³ Dokumenti a fol 19 sa 45.

⁹⁴ Appell Civili Numru. 152/1999/2.

Bl-istess mod, fid-deċiżjoni mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-30 ta' Ottubru, 2003 fl-ismijiet *George Bugeja vs Joseph Meilak*,⁹⁵ ġie ritenut:

Fil-kamp civili għal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju ma huwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijiet forniti lill, imma jekk dawn l-istess spjegazzjonijiet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, sostrat baziku ta' azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-proponderanza tal-provi, generalment bastanti għall konvinciment. Ghax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabilitajiet. Dan għad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali fejn il-htija trid tirrizulta mingħajr ma thalli dubju ragjonevoli.

B'dan li l-Qorti għandha tara jekk verżjoni waħda għandhiex teskludi lill-oħra fuq bilanc ta' probabilitajiet u b'hekk issib rifuġju fir-regola *in dubio pro reo*.

Din il-Qorti tosserva l-konsistenza tax-xhieda kollha, inkluż il-partijiet kontendenti, rigward il-fatt li l-attur kien ibiegh prodotti tal-konvenut għajr għaċ-ċpiepet li kienu fil-fatt tiegħu stante li dan kien xtara ammont ta' ċpiepet flimkien mall-konvenut bil-konvenut jinsisti li kienu nvestew l-istess valur monetarju sabiex għabu *stock* minnhom mentri l-attur jgħid li huwa kien silef xi valur lill-konvenut.

Il-Qorti tosserva wkoll li hadd min-numru sostanzjali ta' xhieda li nġiebu quddiemha ma' xeħet xi tip ta' dawl la fuq l-allegazzjoni tal-konvenut li wara li l-attur temm l-impjeg miegħu huwa mar jgħid kontra l-prodotti tiegħu iżda, u aktar important għal każ *de quo*, anqas li l-attur b'xi mod jew manjiera lmentata dwar il-ħlasijiet li kien jirċievi jew li suppost kien qiegħed jirċievi mingħand il-konvenut.

L-uniku xhud li jixhet dawl importanti rigward dan, li fuq kollox huwa l-mertu tal-kwistjoni kollha, huwa ix-xhud Victor Ellul.

Dan ix-xhud jgħid li lill-attur kien jarah sikwit tant li kien hemm anke ċerta ħbiberija bejniethom. Jirrakonta wkoll li tul dan iż-żmien l-attur qatt ma' lmentata miegħu dwar pagamenti dovuti jew riċevuti mill-

⁹⁵ Citazzjoni Numru. 462/2002/1.

konvenut għajr għal darba fuq kwistjoni minima tal-ispejjeż tal-*fuel* li x-xhud semma lill-konvenut u qatt ma' reġgħa semgħa biha.

Fejn tidhol *commission* dan ix-xhud kien ċar u skjett rigward id-diskussjonijiet li kellu mall-konvenut fuq dan il-punt u jixhed li għalkemm qabel gie mpjegat l-attur, il-konvenut kien semma miegħu li kien ser joffri paga u *commission*, wara li gie mpjegat l-attur ix-xhud stess indaga dwar l-arrangament ta' hlas bejn l-attur u l-konvenut u, f'dak l-istadju bikri fejn minn din il-kwistjoni prezenti ma' kien għadu nqala xejn, il-konvenut semmielu li ma' l-attur irranga mod iehor billi flok ihallsu paga minima u *commission* qablu li jgħollielu l-paga.

Dan jikkonfermah il-konvenut billi jgħid li l-attur kien irrifjuata l-hlas ta' *commission* – preżumibilmment favur l-offerta ta' paga akbar. Bix-xhud Victor Ellul jgħid li dan kien jagħmel sens għaliex fl-eta ta' l-attur paga aħjar tkun tfisser pensjoni aħjar.

Huwa minnu li dan ix-xhud Victor Ellul kellu relazzjoni mall-konvenut peress li l-konvenut kien mizzewweg lil bintu. Lil din il-Qorti pero' ma' jirrizultalha ebda dubbju dwar il-kredibilita' tiegħu rigward il-mertu. Dan anke għaliex dan ix-xhud ma' kellu xejn x'jitlef jew jirbah bix-xhieda li ta, tant li xehed ukoll li kemm ilu li l-konvenut issepara minn ma' bintu, bejnu u bejn il-konvenut anqas baqa' komunikazzjoni.

Oltre minn hekk, din il-Qorti tosserva wkoll li x-xhieda ta' dan ix-xhud giet in essenza korroborata minn dik tax-xhud l-iehor Reuben Silvio, eks-impjegat tal-konvenut, li xehed li huwa mall-konvenut kellu biss paga u qatt ma kien jircievi ebda *commission* minkejja li kien jaħdem fuq barra jdur b'vettura għand mastrudaxxi varji bħal ma' kien fil-fatt jagħmel l-attur. Il-Qorti tqies li dan ix-xhud ukoll ma' kellu xejn x'jiggrwadanja bix-xhieda tiegħu meta dakinhar li ta l-istess xhieda anqas biss kien għadu mpjegat mall-konvenut.

Sfortunatament din il-Qorti baqgħet sprovvista mill-kuntratt tal-impjeg li skond il-konvenut kien iffirmat minnu u mill-attur bil-konvenut jispjega li l-kopja tiegħu ta' dan il-kuntratt giet distrutta f'xi għargħar mentri l-attur ma' ressaqx kopja tiegħu.

Il-konvenut jispjega dak li jiftakar rigward il-kuntratt li kien vigenti bejnu u bejn l-attur b'dan li sabiex tiddeciedi din il-vertenza din il-Qorti trid tistrieħ fuq dak li għandha in atti, inkluż ix-xhieda tal-attur, tal-konvenut, ta' Victor Ellul, u ta' Reuben Silvio li fl-assjem tagħhom ipingu sitwazzjoni lavorattiva fejn l-attur kien impjegat mall-konvenut b'paga mingħajr *commission* iżda b'xi benefiċċji bħal rimbors għal spejjeż relatati mall-vattura personali tiegħu li kien juża sabiex jagħmel xogħol għall-konvenut.

Il-Qorti tqies għalhekk li l-attur ma' rneħxilux iressaq prova konvinċenti li huwa kien jew għadu dovut xi hlas mill-konvenut bħala *commission*.

Il-Qorti tosserva wkoll li l-konvenut xehed, u l-attur ma' nnegax, li l-attur kien ikollu f'idu diversi flejjes tal-konvenut li kien jiġbor mingħand kliġenti tiegħu f'Malta u ġieli anke naqqas il-paga dovuta lilu minn dawn il-flejjes minflok għabar iċ-ċekk li kellu mbagħad joqod isarraf.

Il-Qorti ssiba diffiċli temmen li ladabra kellu tali flus f'idejħ l-attur ma' kienx ukoll inaqqs minnhom dawk il-*commissions* li skontu kienu dovuti lilu iżda, minflok, għaddha t-tali flejjes lill-konvenut, stenna xi żmien u mbagħad mexxa b'dawn il-proċeduri.

Infatti, il-Qorti hija aktar propensa temmen il-verżjoni ta' Victor Ellul li l-attur pretenda xi "riġal" talli lill-konvenut qabdu ma' diversi kliġenti f'Malta u, meta dan ma' wasalx, irrabja u ddecieda li jmexxi b'din l-istanza u bil-pretiża tal-*commissions*.

Bl-isess mod, ix-xhud Victor Ellul jikkorrabora l-verżjoni tal-konvenut li l-attur kellu i-ċwieviet tal-imħażen f'Malta fejn kien ukoll miżmum seħem miċ-ċpiepet li wkoll jiffurmaw parti minn din it-talba. L-attur rniffsu jgħid li meta x-xogħol mibjugħ kien ikun Malta ġieli waslu għand il-kliġenti huwa stess. B'dan allura jikkonferma li huwa kellu aċċess għall-imħażen. Ix-xhud Victor Ellul jgħid ukoll li wara li temm l-impjeg mall-konvenut, l-attur qatt ma' semmielu li kellu jiġbor xi affarijiet tiegħu mill-imħażen, inkluż wara li huwa bidel i-ċwieviet tal-imħażen li kienu proprjeta' tiegħu.

B'dan f'moħħa, u tenut kont tal-fatt li m'hemmx stralċ ta' prova dwar l-ammont ta' ċpiepet li nextraw oriġinarjament, x'inżamm minnhom mill-

partijiet u fejn, x'inbiegh, x'kien baqa', u x'sar miċ-ċpiepet li kien baqa' jekk fil-fatt kien baqa' minnhom; din il-Qorti ma' tistax tqies kemm ċpiepet inxtraw u nbieghu u, per konsegwenza, jekk l-attur hux dovut xi valur bhala bilanċ rimanenti fuqhom.

Deċide:

Għaldaqstant, in vista tal-premess u għar-raġunijiet kollha hawn fuq espressi, din il-Qorti qiegħdha taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi tiċhhad l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni mqajma mill-konvenut u tiċhad ukoll it-talbiet atturi.

Bl-ispejjeż ta' din il-kawża a karigu ta' l-attur.

(ft.) Dr. Brigitte Sultana
Magistrat

(ft.) Daniel Sacco
Deputat Registratur

Vera Kopja

Għar-Registratur